



12.3.2025

1 (3)

Maa- ja metsätalousministeriö

Viite: Lausuntopyyntö VN/36093/2024

## **Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry:n lausunto maa- ja metsätalousministeriölle luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi metsästyslain 41 §:n muuttamisesta**

Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausunto lakiesityksestä. Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry on Pohjoismaiden vanhin koira-alan asiantuntijajärjestö, joka on perustettu vuonna 1889. Valtakunnallisena järjestönä toimintamme tarkoituksena on edistää terveiden ja hyväluonteisten rekisteröityjen rotukoirien kasvattamista ja käyttöä. Lisäksi toimimme koiranomistajien, -kasvattajien ja harrastajien keskusjärjestönä ja edunvalvojana sekä edistämme koirien hyvinvointia ja koiranpidon edellytyksiä suomalaisessa yhteiskunnassa. Edustamme yli 128 000 henkilöjäsentä sekä lähes 1 800 jäsenyhdistystä.

Useat jäsenyhdistyksistämme edustavat metsästyskoiraharrastusta. Metsästyskäytössä on arviolta 80 000 koira. Niistä suurin osa on aktiivisimpana metsästysaikana jopa yhtä aikaa metsässä irrallaan ja etäällä ohjaajasta. Metsästyskoirakokeissamme on vuosittain yli 30 000 suoritusta. Niiden määrään vaikuttavat alueelliset olosuhteet, kuten esimerkiksi riistakannat. Myös vallitseva susitilanne vaikuttaa kokeiden järjestämiseen, minkä vuoksi kokeita on jouduttu perumaan. Metsästystilanteissa, metsästyskokeissa ja koiria koulutettaessa riski koiran ja suden kohtaamiselle on kasvanut suureksi, sillä koiran toiminta tapahtuu tyypillisesti etäällä ohjaajasta, ja kestää useita tunteja.

Suurpedot kuuluvat, ja ovat aina kuuluneet suomalaiseen luontoon. Samalla on kuitenkin turvattava liikkuminen luonnossa ja ihmisten vapaa harrastaminen siellä, missä suurpetoja on. Luonnossa liikkumiseen kuuluu myös metsästys, jossa käytetään usein koira apuna. Koirat ovat apuna myös loukkaantuneen suurriistan jäljittämässä luonnosta. Suurriistavirka-aputehtävissä huolehditaan, että eläinten hyvinvointilain velvoitteet täyttyvät – avuttomassa tilassa olevaa, esimerkiksi auton kolhaisemaa eläintä ei jätetä loukkaantuneena oman onnensa nojaan. Loukkaantuneiden suurpetojen jäljitystilanteissa tulisi olla käytettävissä siihen tarkoitukseen koulutettuja koiria. Koirien kouluttaminen työskentelyyn suurpetojen kanssa tulisi olla mahdollistava avun saamiseksi suurpedon loukkaannuttua. Riski koiran ja ihmisen kohtaamiseen suurpedon kanssa on myös vapaaehtoisessa pelastuskoiratoiminnassa.

Huomioitavaa on myös kotimaisten koirarotujemme rooli osana suomalaista kulttuuriperintöä ja näiden rotujemme vaaliminen. Tämä on jo tunnustettu Luonnonvarakeskuksen geenivaraohjelmassa, johon suomalaiset koirarodut on liitetty. Kotimaisista roduistamme kansalliskoiramme suomenpystykorva, karjalankarhukoira ja suomenajokoira ovat metsästyskoirarotuja, joiden osalta niiden koulutus ja koetoiminta sekä metsästyskäyttö tulisi turvata rotujen elinvoimaisen kannan ylläpitämiseksi ja myös koirien käyttöominaisuuksien vaalimisessa osana suomalaista eräkulttuuria.

Esitetyt muutokset metsästyslakiin ja hoitosuunnitelmiin ovat erittäin tervetulleita. Niiden avulla voidaan tehokkaasti hallita karhu-, susi- ja ilveskantoja, mikä auttaa vähentämään näiden lajien aiheuttamia haittoja ja vahinkoja ihmisille, seura- ja tuotantoeläimille sekä maataloudelle.



Metsästyksen avulla on mahdollista säilyttää suurpetokannat sellaisella tasolla, että ne eivät aiheuta liiallisia ongelmia, samalla kun lajien elinvoimaisuus ja levinneisyys turvataan.

Erityisesti suden kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen on tärkeää, sillä se auttaa vähentämään susikannan aiheuttamia konflikteja ja lisää paikallisten asukkaiden hyväksyntää suurpetopolitiikkaa kohtaan. Tämä tulisi huomioida lakimuutoksessa, joka varmistaa sen, että kaikkien suurpetojen kannanhoidollinen metsästys voidaan käynnistää.

Sudet ovat aiheuttaneet viime vuosina merkittäviä vahinkoja koirille. Vuosina 2011–2023 susien tappamia tai vahingoittamia koiria on ollut kaikkiaan yli 500. Osa vahinkotapahtumista menee vakuutusyhtiöiden korvausten piiriin, eivätkä ne näy tilastoinnissa. Todellinen koiravahinkojen määrä on siten suurempi ja tarkkaa määrää ei pysty arvioimaan. Koiravahinkojen osalta eivät korvaukset kata todellisen menetyksen määrää, koska esimerkiksi jalostusarvon menetystä ei korvata tai koiran tunnearvoa, jota ei voi rahassa mitata.

Useissa selvityksissä on todettu, että suurimmat vahingot aiheutuvat niistä susista ja susilaumoista, jotka liikkuvat taajamien ja ihmisasumusten lähellä. Suden kuuluu olla luonnostaan ihmisarka. Ihmisiä lähestyvät häirikkösudet on voitava poistaa, kuten Suomen Kennelliitto on aikaisemmissakin lausunnoissaan esittänyt.

Suomessa on onnistuttu säätelemään karhu- ja ilveskantoja metsästyksen avulla ilman, että lajien kantoja olisi vaarannettu. On nähtävissä, että karhu- ja ilveskannat ovat kasvaneet ja levittäytyneet laajemmalle alueelle. Tämä osoittaa, että metsästys voi olla tehokas keino suurpetojen kannanhoidossa.

Karhun kannanhoidollinen metsästys on erityisen tärkeää karhun ihmisarkuuden ylläpitämiseksi. Kohdentamalla metsästystä yksilöihin, jotka liikkuvat lähellä ihmisasutusta, voidaan vähentää ihmisten ja karhujen välisiä konflikteja.

Muutosehdotukset vahvistavat Suomen riistakeskuksen mahdollisuuksia soveltaa kansallista lainsäädäntöä yhdenmukaisesti luontodirektiivin kanssa, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset sekä alueelliset ja paikalliset erityispiirteet. Tämä on tärkeä askel kohti tasapainoista ja kestävästä suurpetojen kannanhoidosta Suomessa.

Lakiesitys asettaa maa- ja metsätalousministeriölle suuren vastuun antaa asetuksella metsästyslain 41 a §:n 3 momentissa tarkoitettujen kannanhoidollisten poikkeuslupien lupaharkintaan vaikuttavia määreitä, kuten poikkeusluvalla tavoiteltavan päämäärän. On erittäin tärkeää, että asetuksella annettavat määreet ovat linjassa vallitsevan oikeuskäytännön kanssa. Mikäli asetettavat määreet, kuten asetettava päämäärä, jäävät liian yleistasoiksi taikka epämääräisiksi, on suuri riski, että niiden legitimitetti kyseenalaistetaan ja on epävarmaa, tuleeko hallintotuomioistuimien katsomaan tällaisen päämäärän olevan luontodirektiivin mukainen. Maa- ja metsätalousministeriön on täten tehtävä asetuksen valmistelu huolellisesti ja siten, ettei huolimattoman valmistelun takia mahdollisia myönnettäviä poikkeuslupia kumota hallintotuomioistuimissa taikka poikkeuslupia jätetä myöntämättä tästä syystä.

Hallituksen esityksessä kirjoitetaan muun muassa: "Kyseisen e-alakohdan mukaisten poikkeuslupien perusteena voisi siis olla kannan hallinta, joka tarkoittaa kannan kasvuvauhtiin, kokoon ja alueellisiin tihentymiin vaikuttamista kannanhoitosuunnittelulla. Tämän päämäärän saavuttamiseen suunnitelmallinen metsästys on käytännössä todettu ainoaksi toimivaksi keinoksi." Tässä yhteydessä on huomautettava, että Korkein hallinto-oikeus on erikseen ratkaisussaan todennut, ettei kannan hallinta tai kannanhoidollinen metsästys itsessään ole pätevä päämäärä kannanhoidolliselle poikkeusluvalla, eikä



ministeriön mahdollisesti myöhemmin annettava päämäärä poikkeamiselle voi olla niin epämääräinen kuin edellä mainittu "kannan hallinta", mikäli kannanhoidollisen metsästyksen mahdollistaminen tosiasiallisesti on tavoitteena.

Muutokset metsästyslakiin ja hoitosuunnitelmiin vaikuttavat metsästyksen monin tavoin:

- Kannanhoidollinen metsästys: Muutokset mahdollistavat tehokkaamman kannanhoidollisen metsästyksen, mikä auttaa hallitsemaan suurpetokantojen alueellisia tihentymiä ja vähentämään niiden aiheuttamia haittoja ja vahinkoja ihmistoiminnoille. Esityksestä puuttuu suotuisan suojelutason vähimmäismäärä, joka tulisi olla kirjattuna lakiin ja se tulisi olla määriteltynä kaikille suurpetolajeille.
- Sääntelyn yhdenmukaistaminen: Suomen riistakeskuksen mahdollisuudet soveltaa kansallista lainsäädäntöä yhdenmukaisesti luontodirektiivin kanssa paranevat. Tämä tarkoittaa, että metsästys voidaan toteuttaa kestäväällä ja tasapainoisella tavalla, ottaen huomioon taloudelliset, sosiaaliset ja sivistykselliset vaatimukset.
- Poikkeuslupaharkinta: Metsästyslain muutokset mahdollistavat poikkeuslupaharkinnassa hoitosuunnitelmien huomioon ottamisen, mikä voi johtaa tarkempaan ja kohdennetumpaan metsästyksen.
- Suurpetojen ihmisarkuuden ylläpito: Suurpetojen kannanhoidollisella metsästyksellä pyritään ylläpitämään ihmisarkuutta, mikä vähentää ihmisten ja suurpetojen välisiä konflikteja.
- Kestävän metsästyksen edistäminen: Muutokset tukevat kestävä metsästystä, joka turvaa suurpetokantojen elinvoimaisuuden ja levinneisyyden samalla, kun metsästysperinteet säilyvät.
- Esityksen perusteluissa puhutaan myös asetusluonnoksesta, asetusmuistiosta ja asetuksenantovaltuudesta. Asetusluonnos ja -muistio olisi hyvä olla jo mukana esityksessä. Asetuksenantovaltuuden sanamuoto kannanhoitoalueiden osalta on epäselvä ja sitä tulisi selkeyttää.
- Ehdotuksessa ei oteta kantaa suurpetojen kanta-arvioiden määrittämiseen, joka olisi tärkeä kehityskohde.

Suomen Kennelliiton kannanottona suurpetojen kannanhoidollinen metsästys tulee mahdollistaa lainsäädännöllä ja käynnistää nopeasti ensisijaisesti ihmisten ja heidän omaisuutensa turvaamiseksi. Alueellinen suurpetojen kannanhoidollinen metsästys perustuen määriteltyihin lajikohtaisiin suotuisan suojelutason vähimmäismääriin, turvaa jatkossa myös metsästyskoirien käyttämisen laajasti kaikkialla Suomessa. Näin varmistetaan osaavien metsästyskoirien käyttäminen turvallisen metsästyksen lisäksi myös viranomaisyhteistyön apuna.

Helsingissä 12.3.2025

Risto Ylitalo  
Hallituksen varapuheenjohtaja  
Suomen Kennelliitto – Finska Kennelklubben ry.